

Výroční zpráva o činnosti sekce pro psychologii krizí, katastrof a traumatu

Činnost v roce 2017

V roce 2017 se členky a členové sekce měli možnost zúčastnit dvou akcí pořádaných naší odbornou sekcí. První z nich se konala dne 20. října 2017 na Ministerstvu vnitra ČR v Praze (dále jen „MV ČR“) ve spolupráci PhDr. Štěpána Vymětal, Ph.D. a Stálého výboru pro psychologii krizí, katastrof a traumatu EFPA (dále jen „SC EFPA“). Příspěvky zde v anglickém jazyce prezentovali mj. M. Wolf Čapková (s příspěvím Z. Dittrichové), A. Šichová a Š. Vymětal. Více viz: <http://www.mvcr.cz/clanek/mezinarodni-setkani-psychologu-krizi-a-katastrof-v-praze.aspx>

Seminář s názvem Aktuální trendy v psychologii krizí, katastrof a traumatu byl spojený s volbou vedoucí a konal se dne 14. listopadu 2017 v prostorách Akademie věd ČR. Příspěvky zde prezentovali členky sekce M. Wolf Čapková, A. Haramijová, J. Majzlíková, M. Kvasničková, B. Balková, a člen sekce Š. Vymětal.

Užší pracovní tým odborné sekce se v roce 2017 sešel na několika jednáních, např. v březnu na jednání spojeném s exkurzí v Integrovaném bezpečnostním centru Moravskoslezského kraje nebo v červnu na Katedře psychologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (dále jen „FF UK“). Během roku také pokračovala práce vybraných členů a členek sekce na mobilní aplikaci pro první psychickou pomoc. Tato aplikace bude určena pro krizové interventy integrovaného záchranného systému.

PhDr. Štěpán Vymětal, Ph.D., zástupce ČR ve SC EFPA, se účastnil pracovních setkání SC EFPA v květnu v Bernu a v říjnu v Praze. Více informací k činnosti tohoto výboru je publikováno v samostatných příspěvcích v rámci Zpravodaje a E-psychologie. Uvedený Stálý výbor je ze strany vedení EFPA hodnocen jako jedno z neaktivnějších odborných uskupení této federace. Více viz: <http://disaster.efpa.eu/>

Činnost členů a členek sekce ve spolupráci s dalšími organizacemi

Výuka a výcviky:

- Základní kurz na katedře psychologie FF UK: Psychologie komunikace, Krizová komunikace a komunikace rizika (*H. Boukalová, Š. Vymětal*), Psychologie katastrof (*Š. Vymětal*), Psychologie v urgentní medicíně (*Z. Fajtlová*), 2 výcviky EUNAD IP: Lidé s disabilitou při katastrofách (*Š. Vymětal, S. Hoskovcová, H. Boukalová, V. Doučová, Z. Dittrichová*)
- Krizová komunikace v rámci oboru Ochrana obyvatelstva na FTVS Praha (*Š. Vymětal*).
- Psychosociální pomoc při katastrofách, EUNAD IP – lidé s disabilitou při katastrofách, EUNAD IP - Lidé s mentálním/kognitivním postižením při katastrofách v rámci oboru Ochrany obyvatelstva na Přírodovědecké fakultě UK (*Š. Vymětal*).
- Psychologie krizí, katastrof a traumatu, Vybrané aspekty krizového řízení z pohledu OBPPK MV, DVI – psychologické aspekty identifikace zemřelých u hromadných neštěstí na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (*Š. Vymětal*).
- Lidský faktor a krizová komunikace v krizovém řízení na VŠE Praha v rámci kurzu Specifika krizového managementu v hospodářských opatřeních pro krizové stavy a v krizovém řízení ČR (*M. Wolf Čapková*).
- Mimořádná událost ve škole – psychosociální pomoc, v rámci kurzu akreditovaného MŠMT „Ochrana člověka za běžných rizik a za mimořádných událostí“ pro učitele (*Z. Dittrichová*)

- Psychosociální podpora při krizových situacích (hromadná neštěstí, živelní pohromy, požáry a nehody) – workshop Sociální kliniky Českého institutu biosyntézy v rámci šňůry přednášek na podporu dostupné terapie v ČR (Z. Dittrichová)
- Psychosociální pomoc osobám zasaženým mimořádnou událostí v rámci specializačního kurzu zaměřeného na problematiku ochrany obyvatelstva v obchodních centrech Černý most a Chodov (Z. Dittrichová, M. Wolf Čapková, E. Biedermannová)
- Odborná příprava příslušníků hasičských záchranných sborů v poskytování posttraumatické péče a první psychické pomoci (J. Majzlíková, D. Dohnal), v roce 2017 mj. komunikace s osobami se sebevražedným jednáním pro lezce a velitele zásahu.
- Výcviky krizových interventů Českých aerolinií (Š. Vymětal).
- Peeři a psychologové Systému psychosociální intervenční služby ve zdravotnictví se účastnili asi 70 konferencí zdravotnického charakteru: témata krizové intervence, první psychická pomoc při událostech mimořádného charakteru. Přednášky pro studenty zdravotnických škol. Dva výcviky první psychické pomoci pro zdravotníky a do praxe bylo připraveno 40 nových interventů ze Zdravotnické záchranné služby a nemocnic (L. Humpal).
- Výcvikový kurz Úvod do psychosociální pomoci v terénu pro státní správu, integrovaný záchranný systém a neziskový sektor (J. Majzlíková).
- Příležitostné přednášky (V. Soyková).

Výzkum:

- Realizace výzkumu aspektů násilné radikalizace v českých věznicích, jedná se o výzkum OBBPK MV ČR a generálního ředitelství Vězeňské služby ČR (Š. Vymětal, A. Šichová).
- Realizace a dokončení projektu EUNAD IP – zaměřuje se na lidi s disabilitou při katastrofách (Š. Vymětal, S. Hoskovcová, H. Boukalová, Z. Dittrichová, M. Wolf Čapková).
- Psychologická služba Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS ČR“) vyvíjí nový paměťový test pro výběr uchazečů do služebního poměru k HZS ČR, který zjišťuje úroveň auditivní a vizuální paměti spojenou s orientací v prostoru, která je významná pro efektivitu a rychlost záchranných prací.

Prezentace na konferencích, seminářích a odborná setkání:

- Účast na aktivitách Expertního centra EC RAN (CoE Radicalisation Awareness Network) v Bruselu a Berlíně s tematikou rizik u navrátilců – zahraničních bojovníků, včetně žen a dětí (Š. Vymětal).
- Světový kongres urgentní medicíny a medicíny katastrof v Torontu: Prezentace: „Disabled people in disasters, EC project EUNAD IP“/Lidé s disabilitou při katastrofách (Š. Vymětal).
- 15. kongres evropské psychologie v Amsterdamu. Příspěvek v rámci sympózia SC EFPA „State of the art on psychosocial support in crisis and disasters, lessons learned from the different European countries“ – „Psychosocial assistance in floodings - experience of the Czech Republic“/České zkušenosti s povodněmi (Š. Vymětal, Z. Dittrichová, E. Biedermannová).
- Spolupráce v rámci setkání přeživších koncentračního tábora Ravensbrück a tryzny k výročí vyhlazení Lidic (Š. Vymětal).
- Závěrečná mezinárodní konference projektu EUNAD IP v Kolíně nad Rýnem (Š. Vymětal, H. Boukalová). Příspěvek: „Training for first responders. Example of good practice: Firefighters of Czech Republic“ (J. Majzlíková, S. Hoskovcová).

- Forezní den, FF UK: Prezentace: „Výsledky výzkumu osob v riziku násilné radikalizace v českých věznicích“ (Š. Vymětal, A. Šíchová).
- FVZ UO: Konference Psychosociální aspekty při zásahu záchranných složek. „EUNAD IP – lidé s disabilitou při katastrofách, vybrané výstupy projektu“. (Š. Vymětal). „Psychologické aspekty násilné radikalizace - vybrané výsledky výzkumu odsouzených v potenciálním riziku radikalizace“ (Š. Vymětal, A. Šíchová).
- Syndikát novinářů ČR, členství v ČNV ONK (V. Soyková).

Publikační a osvětová činnost:

- Vymětal, Š., Šíchová, A. (2017) Analýza a vyhodnocení bezpečnostních rizik v souvislosti s radikalizací v českých věznicích (Psychologické a behaviorální aspekty jedinců v riziku násilné radikalizace) OBPPK MV ČR (interní dokument).
- Vymětal, Š. (2017) Mezinárodní setkání psychologů krizí a katastrof v Praze. E-psychologie 3/2017.
- Vymětal, Š. (2017) Rozvoj psychologie katastrof v Evropě - 15 let působení ČR ve Stálém výboru pro psychologii krizí, katastrof a traumatu EFPA. E-psychologie.
- Vymětal, Š. (2017) Rozvoj psychologie katastrof a aktuální úkoly Stálého výboru pro psychologii krizí, katastrof a traumatu EFPA. Zpravodaj ČMPS 4/2017.
- Vymětal, Š., Haramijová, A. (2017) Spolupráce na projektu PP PČR: „Práce policie se zvláště zranitelnou obětí“. Videodokument a metodika.
- Vymětal, Š. Práce policie s obětí se speciálními komunikačními potřebami. (video viz <https://www.youtube.com/watch?v=FSVn46Hqqrk&t=14s>)
- Dittrichová, Z., Wolf Čapková, M. (2017). Novelizace koncepce psychologické služby HZS ČR. Časopis 112, 9 (20).
- Dittrichová, Z., Wolf Čapková, M. (červen 2017). Koncepce psychologické služby HZS ČR pro období 2017-2025. MV-GŘ HZS ČR. (interní dokument).
- Karty pro komunikaci s neslyšícími u mimořádných událostí. Metodická pomůcka. MV-GŘ HZS ČR, Tiskárna Ministerstva vnitra, 2017. ISBN: 978-80-87544-47-1

V rámci všech zmíněných aktivit byly navázány vztahy a odborná spolupráce s krizovými psychology ze zahraničí, např. s psychology německé organizace Technisches Hilfswerk Deutschlands nebo s psychology ze zemí Visegrádské čtyřky. Několik jednání se uskutečnilo na základě dohody mezi nejvyššími představiteli participujících organizací a jeho cílem bylo předání odborných zkušeností na poli psychologických služeb, a to jak v oblasti výběru příslušníků, jejich psychologického vzdělávání, tak i v oblasti poskytování podpory a poradenství, včetně zabezpečování psychosociální pomoci lidem zasaženým mimořádnými událostmi. Zástupci delegací všech zúčastněných zemí prezentovali systém jejich psychologických služeb, zástupci české delegace navíc hostům představili fungování psychologické laboratoře a vypracované postupy poskytování první psychické pomoci a jednání a komunikace s lidmi s postižením během zásahu, včetně ukázek z výukových DVD.

Kontakty:

- Email: psychologieprokrize@seznam.cz, web: <http://psychologieprokrize.cz>

Za sekci pro psychologii krizí, katastrof a traumatu
J. Majzlíková ve spolupráci se Š. Vymětalem a Z. Dittrichovou
1. 12. 2017